

Plenum

Torsdag 20.3.2025 kl. 16.00—17.58

2.1. Muntlig fråga om revideringen av stödet för lärande (Eveliina Heinäluoma sd)

Muntligt spörsmål MFT 41/2025 rd

Muntlig frågestund

Talman Jussi Halla-aho: Ledamot Heinäluoma, varsågod.

Debatt

16.01 Eveliina Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Opettajan tyttärenä tiedän, että hyvä koulu rakentuu siitä, että opettajat voivat keskittyä opetustyöhön ja jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen koulupolullaan.

Olette hallituksessa kertoneet, että oppimisen tuki uudistetaan perusopetuksessa. Tämä on hyvä asia, mutta nyt kouluissa pelätään levottomuuden lisääntyvän. Opettajat toivovat pienempiä luokkakokoja ja varmuutta siitä, että lisärahoitus käytetään oikein. SDP:n kanta on selvä: meidän mielestämme ryhmäkokojen tulisi olla enimmillään 20 oppilasta, etenkin alimmilla vuosiluokilla. Kentällä on kuitenkin ihmetelty, miksi opetusministeri on ollut asiasta täysin hiljaa, varsinkin kun oppimisen tuen uudistuksen hyvä toteutus on tästä kiinni. Arvoisa opetusministeri, pitääkö teidän mielestänne ryhmäkokojen olla yli vai alle 20 oppilasta? Onko opettajan huoli perusteltu?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Opetusministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.02 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! On hyvä, että keskustellaan opetuksesta myös näin kuntavaalien alla. Opetuksesta päätetään kuntatasolla, ja meidän järjestelmämme hienouksia on ollut se, että annamme autonomiaa niin kouluille, opettajille kuin kunnille, tiettyjen rajojen puitteissa.

Keskustelin viimeksi tänään, tänään aamupäivällä, itse asiassa OAJ:n kanssa, ja viesti oli hyvinkin selvä: Nämä ovat todella hyviä uudistuksia, ne pitää ripeästi viedä eteenpäin. Kovasti kannustettiin nyt kuntapäättäjiä oikeasti varmistamaan se, että se meidän lisäpanostus oppimisen tuen osalta, 100 miljoonaa, varmuudella kanavoidaan kouluun, että meidän tuntimäärän lisäys, kolme vuosiviikkotuntia ala-asteelle, täysimääräisesti käytetään hyväksi, viedään sinne alakouluun asti. Minulla on pieni huoli, että sellaiset kunnat, jotka ehkä jo ylittävät sen minimitason, ehkä ottavat rahan vastaan eivätkä täysimääräisesti vie näitä [Puhemies koputtaa] opetukseen asti. Toivon, että joka ikinen kuntapäättäjä kuulee tämän viestin nyt, [Puhemies koputtaa] myöskin kuntavaaleissa äänestäjät ja varmistavat, että kuntiin valitaan [Puhemies koputtaa] opetuksesta välittäviä kuntapäättäjiä.

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. Nyt minuutti on käytetty. — Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä tähän aiheeseen liittyen, ilmoittautumaan painamalla V-painiketta ja nousemalla seisomaan. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

16.03 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministerin vastauksesta ei nyt saanut kuitenkaan ihan täysin selvää. Oppimisen tuki vaatii panostuksia nimenomaan riittävän pieniin luokkakokoihin, [Ben Zyskowicz: Rahaa on!] mutta nyt olemmekin kuulleet, että tähän suunnittelette suomalaisten selän takana lisää leikkauksia koulutukseen. Opetus- ja kulttuuriministeriössä odottaa tällä hetkellä jopa 75 miljoonan euron lisäleikkaukset, mutta te ette kerro, mistä aiotte leikata. Tässä on kyse lasten keskeisimmistä palveluista, siitä, kuinka paljon ammatillaisia meillä on päiväkodeissa ja minkä kokoiset luokkakoot peruskouluissa on. Me olemme oppineet tähän mennessä, että tällä hallituksella eivät sakset pysy kaapissa, vaikka opettajatkin ovat jo monta kertaa vaatineet, että nyt ne sakset pitää laittaa pois. Arvoisa opetusministeri, vaalit ovat tulossa. Olette jo aiemmin pimittäneet tietoa sote-säästöistä. Nyt leikkaatte koulutuksesta. [Puhemies koputtaa] Aiotteko pimittää tämänkin päätöksen vaalien yli?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä. [Hälinää — Puhemies koputtaa]

16.05 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kyllä sen huomaa, että vaalit ovat tulossa. [Naurua] Olen iloinen siitä, että SDP:kin on nyt kiinnostunut koulutuksesta. [Välihuutoja] Pidin tosiaankin keskustelun aamupäivällä OAJ:n kanssa, ja sävy oli hyvin positiivinen. OAJ oli todella tyytyväinen hallituksen uudistuksiin ja niihin panostuksiin.

Puhuitte oppimisen tuesta. Se on itsessään hyvinkin merkittävä uudistus, jolla halutaan varmistaa se, että tuki tulee perille, että resursseja on. Se on hyvinkin erilainen kuin edellinen järjestelmä siinä mielessä, että siinä esimerkiksi ohjataan 0,122 viikkotuntia per oppilas tukeen kouluun asti. Se on jo itsessään 80 miljoonan panostus, noin suurin piirtein. Ensimmäistä kertaa rajataan myöskin se, montako tiettyä tukea tarvitsevaa oppilasta voi olla yhtä opettajaa kohti. Eli kyllä tässä hyvinkin merkittäväällä tavalla varmistetaan se, [Puhemies koputtaa] että resurssit kohtaavat tarpeen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Eloranta, olkaa hyvä.

16.06 Eeva-Johanna Eloranta sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Joka neljäs peruskoulun oppilas saa tehostettua tai erityistä oppimisen tukea. Viime kaudella eduskunta linjasi tarpeesta uudistaa oppimisen tuen lainsäädäntö, ja kiitokset hallitukselle siitä, että lakiuudistus on nyt tehty ja tulee syksyllä voimaan. Rahaakin tähän on varattu. Tosin käytännössä oikeastaan siitä leikkautuu yli puolet pois, kun hallitus on tehnyt kuntien valtionosuuksiin indeksileikkauksia. Myöskin opetus- ja kulttuuriministeriötä odottavat suuret lisäleikkaukset. Kysynkin ministeriltä: onko oppimisen tuki näiltä säästöiltä suojassa?

Sitten toinen asia: Yksi oppimisen tuen tarpeen kasvamiseen vaikuttava tekijä on lasten lisääntynyt sosiaalisen median alustoilla viettämä aika, joka asiantuntijoiden mukaan heikentää muun muassa keskittymiskykyä, itsesäätelytaitoja, empatiataitoja, lisää impulsiivi-

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

suutta sekä mielenterveyden ongelmiakin. Kännykät saadaan nyt pois oppitunneilta, mutta milloin Suomeen saadaan kansalliset suositukset älypuhelisten käyttöön ja ehkä jopa laki-sääteisiä ikärajoja sosiaalisen median käyttölle?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.07 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! On totta, että emme ainoastaan tuo oppimisen tuen uudistusta kouluihin. Tuomme myöskin lisätunteja, panostamme kiusaamisen ennaltaehkäisyyn, ja ihan kuten edustaja totesi, luodaan rauhaa tunneille. Eli kännykät poistuvat tunneilta, ellei niihin ole vahva pedagoginen tai lääketieteellinen syy, ja se on merkittävä parannus.

Jokainen meistä varmaan tietää, minkälainen kiusaus se taskussa oleva puhelin saattaa olla. Joillekin se saattaa eksyä vaikka jopa kyselytunnilla sinne pulpetille. On minun mielestäni tärkeätä, että niin me aikuiset kuin lapsetkin opimme siihen, että kännykkä pysyy laukussa, se pysyy laatikossa, se pysyy jossain muualla silloin, kun pitää tehdä tärkeää työtä. Ja itse toivon, että se auttaisi oppilaita keskittymään, loisi sen tilan opettaa, mitä opettajat ovat kaivanneet.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kosonen, olkaa hyvä.

16.08 Hanna Kosonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalaltahan on leikattu jo tosi reilusti: ammatillisesta koulutuksesta 120 miljoonaa, vapaalta sivistystyöltä ja teattereilta ja orkestereilta, jopa 10 prosenttia per teatteri ja orkesteri, ja nuorisokeskuksiakin laitetaan kiinni siten, että ne voivat toteuttaa vain puolet syrjäytymisvaarassa oleville nuorille tarkoitetuista leireistä. Tämä 75 miljoonaa euroa, joka nyt on tuleva leikkaus, jonka ilmeisesti kuulemme vasta sitten vaalien jälkeen — eikö ole vähän erikoista — tarkoittaa käytännössä kaikkien kirjastojen kolmen vuoden kirjahankintoja tai tuhatta ammatillisen opettajaa tai lähes 9 000 lukiolaisen vuosikustannusta. Tämä on merkittävä summa.

Kuntapäätäjien pitäisi tietää ennen vaaleja, minkälaiseen maailmaan ovat päätöksiä meidän tekemään. [Puhemies koputtaa] Voisitteko kuitenkin harkita, että toisitte ne päätökset [Puhemies koputtaa] tänne saliin ennen kuntavaaleja?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.10 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Me valmistellaan näitä asioita ihan normaalin menettelytavan mukaan. Toivon, että saadaan tästä selvyttä viimeistään puoliväliriihessä, mutta kuten edustaja Kosonen muistaa, niin neljä vuotta sitten meillä oli myöskin kunnallisvaalit. Nekin taisivat ajoitua juuri sinne puoliväliriiheen. Toki silloin oli korona, niin että ne siirtyivät eteenpäin, mutta silloinkin hallitus toimi ihan normaalien aikataulujensa mukaan. Tätä ei suinkaan piilossa sinänsä ole pidetty. Tämä on ollut julkisesti tiedossa, että tällainen sopeutus-paine on, ja kyllä minä ajattelen, että kun siitä sitten päätetään, kun siitä neuvotellaan, niin otetaan toki huomioon, mitä aikaisemmin on jo tehty. Pyritään kohdentamaan nämä niin, että vaikutukset olisivat mahdollisimman kevyet ja kukaan ei joutuisi liiallisia säästöpainetta kantamaan.

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lindtman, olkaa hyvä.

16.11 Antti Lindtman sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä ministeri, te olette leikanneet ammatillisesta koulutuksesta nyt niin paljon, että suurin osa opettajista ammatillisissa oppilaitoksissa on joutunut muutosneuvotteluihin viime ja tänä vuonna. Nyt oppimisen tuen viemisessä eteenpäin on kentällä huolia ja siellä on ihmetelty, miksi te olette olleet niin hiljaa ja olette leikanneet aikuiskoulutustuen pois — mikä on aivan kriittinen asia, että meillä riittää erityisopettajia, jotta koulurauha on mahdollista kaikille — ettekä sano selvää kantaa, pitäisikö opetusryhmien olla alle 20.

Nyt kaiken tämän päälle te olette tekemässä 70 miljoonan lisäleikkaukset koulutukseen, ja juuri kerroitte, että aiotte päättää niiden kohdentamisesta puolitoista viikkoa vaalien jälkeen. Siis aiotte pimitää tämän suomalaisilta. Eikö olisi reilua kuntapäättäjiä kohtaan, äänestäjiä kohtaan, että kertoisitte nyt nämä ennen kuin äänestys alkaa ja sitten reilusti puolustaisitte niitä? Miksi näitä säästöjä ei voi kertoa ennen vaaleja, kun se on aivan olennainen tieto äänestäjille ja kuntapäättäjäille?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.12 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Ärade talman, arvoisa puhemies! Jos siirrytään siihen vaikka neljän vuoden takaiseen aikaan, edustaja Lindtman, niin meillä oli silloin aivan sama aikataulutus näissä päätöksissä, saman syklin mukaan edetään. [Krista Kiurun välihuuto] Niin toimitaan nytkin.

Tosiaankin juttelin viimeksi pari tuntia sitten OAJ:n kanssa. He olivat hyvin tyytyväisiä näihin uudistuksiin. Heidän huolensa oli itse asiassa lähinnä se — vaikka näissä uudistuksissa on vahvoja mekanismeja sen eteen, että raha oikeasti ohjautuu sinne kouluun — ettei vain kaupungeissa, kunnissa syntyisi kiusaus yrittää kiertää näitä itse asiassa hyvinkin tiukkoja mekanismeja. Kyllä minä ajattelen, että tässä vastuu on pitkälti kuntapäättäjillä.

Mutta hallitus on omalta osaltaan tämän opettajakohtaisen mitoituksen, oppilaskohtaisen kiintiöidyn rahan kautta pyrkinyt hyvin vahvasti lähettämään sen viestin, että nämä ovat tärkeitä uudistuksia, nämä tulee täysimääräisesti viedä oppilaan kouluun asti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hiltunen, olkaa hyvä.

16.13 Pia Hiltunen sd (vastauspuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Oppimisen tuen uudistus on erittäin tarpeellinen ja ajankohtainen. Koulutushan on kuntien tärkein järjestettävä tehtävä ja osaamisesta huolehtiminen aitoa tulevaisuuspolitiikkaa. Kunnissa on kovat säästöpainheet, ja nyt kuulostaa olevan niin, ettei hallituksen 200 miljoonaa euroa olekaan kohdentumassa lisärahoituksena oppimisen tukeen vaan sulaa yleiskatteellisena valtionosuuksissa niin TE-palveluihin kuin sivistyspalveluihinkin.

Käytännön esimerkiksi nostan Oulun kaupungin, jossa laskelmat ovat nyt osoittaneet sivistyspalveluiden valtionosuuksien laskeneen edellisvuodesta kahdeksan miljoonaa euroa, siis laskeneen kahdeksan miljoonaa euroa. Tämä tilanne Oulussa ei taida olla ainutlaatuinen vaan toistuu muissakin kunnissa. Oppimisen tukeen tulisi aidosti panostaa lasten etu edellä niin, että pienryhmiä saataisiin vihdoin riittävästi ja ryhmäkohtaista tukea olisi tarpeen mukaan enemmän tarjolla. Myös kohtuulliset ryhmäkoot ovat osa tuen tarjoamisen onnistumista, ja niistä tässä yhteydessä ei säädetä lainkaan.

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

Arvoisa opetusministeri, tämä näyttäytyy minulle nyt väistämättä koulutusleikkauksena. Miten tulette seuraamaan tämän rahoituksen kohdentamista ja oppimisen tuen uudistuksen toteutumista kunnissa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.15 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! 200 miljoonaa laitetaan lisää peruskouluun. [Hälinää] Se on äärimmäisen iso lisäys, ja ihan kuten edustaja Zyskowicz sanoo, vuositasolla. Vuonna 27 peruskoulun rahoitus on 200 miljoonaa isompi kuin mitä se oli, [Krista Kiuru: Väliaikaisesti!] kun edellinen hallitus jätti kapulan meille. Se on merkittävä panostus.

Tiedämme, että kunnissa on tietty vapaus tehdä päätöksiä. Se on tavallaan meidän järjestelmän yksi hienous, me luotamme niin opettajiin kuin kuntapäätäjiin. Mutta siitä huolimatta olemme esimerkiksi tähän oppimisen tukeen kyllä lisänneet huomattavan vaikuttavia mekanismeja. Ollaan monin keinoin pyritty varmistamaan sekä se, että opettajalle syntyy työrauha, että hänellä ei ole liian haastava ryhmä hoidettavanaan, että hänellä on ne välineet, millä toimia, sekä sitten se, että raha myöskin ohjautuu, että tuntiresursseja ohjautuu [Puhemies koputtaa] sinne kouluun asti. Tämä on iso, merkittävä uudistus. [Puhemies koputtaa] Tämä on selkeä panostus ja vahva arvovalinta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hopsu, olkaa hyvä.

16.16 Inka Hopsu vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Suomi on tosiaan koulutuksen rahoituksessa selkeästi muita Pohjoismaita perässä. 2010-luvulla meillä tehtiin isot leikkaukset koulutuksen rahoitukseen, kahden miljardin leikkaus, jota ei olla saatu vieläkään kurottua umpeen, [Ben Zyskowicz: Vaikka vihreät lupasi!] ja tämä 75 miljoonaa, jota opetus- ja kulttuuriministeriöön nyt aiotaan tehdä ja jonka kohdennusta te ette suostu kertomaan ennen vaaleja, vie taas aivan väärään suuntaan. Meidän pitäisi saada osaamistaso nousuun, meidän pitäisi saada oppimistulokset paranemaan, ja tämä vaatii yhteistyötä, se vaatii lisää rahoitusta. Haluaisin, että me saataisiin parlamentaarinen yhteistyö aikaan siitä, miten koulutuksen rahoitusta lähdetään nostamaan. Meillä on tki-sopu olemassa, ja aivan vastaava me tarvitaan sinne ennen korkeakouluja ja tki:tä olevaan koulutukseen. Olisiko hallituksella tällaiseen valmiutta? Mutta nyt haluan erityisesti kysyä, että eihän tämä 75 miljoonan uusi leikkaus kohdennu koulutukseen, lapsiin ja nuoriin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.17 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kyllä minä ajattelen, että sekä oppositiossa että hallituksessa on vahva ymmärrys siitä, mikä on se Suomen menestyksen peruspilari, sen perusta, ja kyllä se on hyvä koulutus. Panostimme viime kaudella koulutukseen. Tällä kaudella panostamme vielä vahvemmin peruskoulutukseen. Kyllä tämä on varsin yhteisesti jaettu näkemys, että silloinkin, kun on taloudellisesti tiukkaa, silloinkin, kun joudumme isosti sopeuttamaan — niin olemme joutuneet tällä kaudella ja itse asiassa tulemme joutumaan myöskin ensi kaudella, sekin on tässä salissa hyvä muistaa — teemme sen mittavan panostuksen. Meillä on työryhmätyötä, joka koskee itse asiassa oppimistuloksia mutta myöskin tulevaisuuden kou-

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

lua, ja osassa näistä on kyllä sitten vahva parlamentaarinen kytkös myöskin. Tulemme näistä isoista linjoista tietenkin keskustelemaan niitten parlamentaaristen ryhmienkin kautta, ja sitä kautta yritetään luoda sitä kestävä, ennustettavissa olevaa polkua 30- ja 40-luvulle.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Razmyar, olkaa hyvä.

16.18 Nasima Razmyar sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hyvä, että ministeri sentään myönsi kuntien vaikean taloustilanteen, koska tietenkin tässä meillä on erinomaisen hyvä laki mutta rahat eivät ole korvamerkityt. Sitten kun toisaalta monesti tässä viittasitte neljän vuoden takaiseen aikaan, niin sekin on ehkä tässä sanottava, että silloin ei ollut näin merkittäviä leikkauksia edessä, ja kun nyt me tiedämme varsin hyvin, [Välihuutoja oikealta — Ben Zyskowicz: Koska silloin oli rahaa!] että 75 miljoonaa aiotte leikata, niin olisi rehellistä varmaan tässä vaiheessa [Hälinää — Puhemies koputtaa] myöskin sanoa kansalaisille, mistä tämän otatte.

Mutta sinänsä oppimisen tuki on erittäin tärkeä uudistus, ja painotan: Sanoitte, että olette paljon opettajien, kuntien ja erityisesti OAJ:n kanssa käyneet tätä keskustelua, ja varmaan sieltä OAJ:sta teille yhtä lailla ollaan kerrottu huoli siitä, että oppimisen tukea ei ole ilman opettajia, ilman ammattitaitoisia opettajia, ilman erityisopettajia. Kun te samanaikaisesti leikkaatte aikuiskoulutustuesta, niin miten ihmeessä te kuvittelette, että meillä on niitä opettajia, erityisesti näitä erityisopettajia, joita kovasti tarvitaan tähän tärkeän uudistuksen turvaamiseksi?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Työministeri Satonen, olkaa hyvä.

16.19 Työministeri Arto Satonen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kysyjä on ihan oikeassa siinä, että Suomessa tarvitaan hyviä opettajia ja tarvitaan hyviä erityisopettajia. Mutta sekin on ihan hyvä asia, jos se koulutus voidaan suorittaa työn ohessa, eli silloin opettaja voi työn ohessa suorittaa erityisopettajaksi. Tähän suuntaan tämä koulutus on nyt tällä hetkellä menossa, ja uskon, että se on täysin mahdollista näin järjestää. Se on myöskin sitten sillä tavalla hyvä ratkaisu, että silloin tämä toimeentulo tälle opettajalle tulee turvattua, koska hän on pääosin töissä ja sen ohella suorittaa sitten sen erityisopettajan tehtävän. Ymmärtääkseni Helsingin yliopisto on jo tähän suuntaan tätä asiaa viemässä, ja uskon, että siitä saadaan ihan toimiva malli.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koponen, olkaa hyvä.

16.20 Ari Koponen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Kerrataan tähän alkuun: oppimisen tuki ja kännykät pois tunneilta — tärkeimpiä koulutuspoliittisia uudistuksia, ja edellinen hallitus ei saanut näitä tehtyä. [Välihuutoja]

Puhemies! Elämme maailman onnellisimmassa maassa jo kahdeksatta vuotta peräkkäin. Tässä arjen tuoksinassa ja opposition puheenvuoroja kuunnellessa voi unohtua kaikki se hyvä, mitä meillä Suomessa on. Tämä hallitus on historian koulutusmyönteisin ottaen huomioon valtiontalouden tiukan tilan [Välihuutoja vasemmalta — Vasemmalta: Höpö höpö!] ja Marinin hallituksen velkaperinnön. Lapset, nuoret, osaaminen ja Suomen tulevaisuuteen katsominen [Hälinää — Puhemies koputtaa] ovat tämän hallituksen dna.

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

Kerrataanpa hieman: peruskouluun 200 miljoonaa vuodessa, lisätunteja matematiikkaan ja äidinkielen, oppimisen tuen uudistus, joka teiltä jäi tekemättä, koulurauhaa parannetaan, kännykät pois tunneilta, säälivitokset unholaan, yhteensä 20 miljoonaa euroa lukioiden ja amisten oppimisen tukeen, tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopanostuksia lähes 300 miljoonaa vuodessa, mielen ongelmiin terapiatakuu, mitä te ette saaneet tehtyä. Tämä jos mikä on toivon politiikkaa ja tulevaisuuteen katsomista. [Puhemies: Kysymys!] Ymmärrettään, että hallitus... — Arvoisa puhemies! Oma aika loppuu, joten kysyn opetusministeriltä: [Puhemies koputtaa] mitä muuta hallitus tekee koulutuksen saralla, jotta Suomi on onnellisin maa myös tulevaisuudessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Muistutan edustajia minuutin aikarajasta. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.22 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Siinä tuli siis paljon hyviä asioita. Lisäksi voisi tietenkin mainita nyt vaikka koulukiusaamiseen kohdistuvat toimenpiteet, yleensäkin koulussa yhdenvertaisuuteen liittyvät kysymykset, joissa tuodaan kohta kehittämisohjelma, ja niin edelleen.

Mutta isossa kuvassa yhdyn siihen, että jos katsoo ihan mitä tahansa maailman maata, niin aika moni olisi kyllä ihan valmis vaihtamaan Suomen tunnusluvut heidän maansa tunnuslukuihin. Kyllä meillä on hyvä pohja. On monta syytä siihen, että olisi vahva tulevaisuususkko, jos on suomalainen koululainen. [Vasemmalta: Sehän laskee nuorilla!] Kun käyn koulussa vierailemassa, niin kyllä siinä tulee vastaan ilo, innostus, mielenkiinto siihen omaan tekemiseen, ja toivoisin tietenkin, että meillä poliitikoillakin olisi kyky samaa tulevaisuudenuskkoa vaikka tuoda tähän saliin ja sen kautta lähteä kehittämään maatamme.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Haatainen, olkaa hyvä.

16.23 Tuula Haatainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ministeri, kun olitte siellä OAJ:n palaverissa, niin varmaan siellä myös muistutettiin tästä 120 miljoonan leikkauksesta ammatilliseen koulutukseen ja kysyttiin varmaan myös, miten tullaan tekemään tämä 75 miljoonaa, joka tullaan jatkoleikkauksia kohdistamaan OKM:ään. Tehdäänkö sitä koulutukseen? Nyt te ette kerro ennen vaaleja. Te sanoitte, että aiemmin, neljä vuotta sitten, olisi myös toimittu samoin. Ei ole. Kun oli kuntavaalit neljä vuotta sitten, budjetitiriä oli 21. päivä huhtikuuta ja kuntavaalit olivat 13. päivä kesäkuuta. [Välihuutoja] Kaksi kuukautta aiemmin kerroimme, mitä tulemme tekemään. Eli siitä voi ottaa mallia. Kaksi viikkoa aikaa teillä. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa]

Arvoisa puhemies! Toivoisin todella, että saisi vastauksen siihen, millä tavalla nämä leikkaukset tullaan OKM:ssä tekemään ja tuletteko huolehtimaan siitä, että jatkoleikkauksia ei tehdä ammatilliseen koulutukseen eikä perusopetukseen eikä lasten ja nuorten tärkeisiin palveluihin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.24 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies, ärade talman! Kuten ihan ensimmäisessä puheenvuorossani mainitsin, sanoin, että alkupe-
räisen suunnitelman mukaan se olisi tullut kuntavaalien jälkeen, mutta tiedämme, että ko-

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

ronan takia se siirrettiin eteenpäin. Senkin, meidän yhteisen hallituksen alkuperäinen suunnitelma oli edetä aivan normaalien rutiinien kautta, ihan niin kuin nytkin: normaalin kehysprosessin kautta ja normaalin budjettiprosessin kautta, ja niin tulemme tekemään nytkin. [Välihuutoja]

Kun pohdimme tätä 75 miljoonan kokonaisuutta, arvioimme tietenkin, mitä olemme tehneet tähän asti, se on selvä, ja tässä tulevien viikkojen ja kuukausien aikana tulemme tästä keskustelemaan tietenkin ministeriön sisällä, ja ajallaan, silloin kun aika on, tulemme kertomaan, mihin olemme päätyneet. Tämä on aivan normaali prosessi. Te tiedätte sen, minä tiedän sen, kaikki tässä tiedämme sen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohikoski, olkaa hyvä.

16.25 Pia Lohikoski vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edellinen hallitus teki koulutus uudistuksia ja -panostuksia. Me toteutimme oppivelvollisuus uudistuksen ja maksuttoman toisen asteen koulutuksen opetusministeri Li Anderssonin johdolla, mutta teidän hallituksenne on leikannut jo 120 miljoonaa ammatillisesta koulutuksesta, ja samaan aikaan te heikennätte opettajien täydennyskoulutusta leikkaamalla siitä noin 15 miljoonaa. Tämä heikentää oppimisen tuen uudistamisen toimeenpanoa. Te panostatte siihen sata miljoonaa, ja se on hieno asia, mutta se on riittämätöntä. Viime kaudella tätä tutkittiin. Todellinen tarve olisi ollut 200 miljoonaa.

Lisäksi olisi varmistettava tämän tuen jatkumo, kun siirrytään koulutusasteelta toiselle. Ammatilliseen koulutukseen annoitte kovin vähän oppimisen tukeen. Siellä olisi myös tarvetta. Kaikki tietävät, että koulutuksen riittämättömät resurssit vaikuttavat eniten heikoimassa asemassa oleviin lapsiin ja nuoriin.

Kysynkin: Kun vetoatte, arvoisa opetusministeri, edelliseen hallitukseen, unohtuiko, ettei viime kaudella leikattu koulutuksesta? Te aiotte leikata 75 miljoonaa. [Puhemies koputtaa] Miksi ette kertoisi, miten sen teette?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.26 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kun puhun siitä ajoituksesta viime kaudella, niin siinä mielessä tietenkin oli helpompi puoliväliriihi, koska ei ollut sopeutustarvetta, tai ei nähty sopeutustarvetta samalla tavalla, [Välihuutoja oikealta] vaikka ehkä olisi ollut.

On totta, että teimme myöskin silloin panostuksia, mutta ne olivat määräaikaaisia. Ne olivat ikään kuin näitä toisen korin sijoituksia, jotka hävisivät savuna ilmaan, kun hallitus lopetti työnsä. Ei sekään ole kestävä tapa edetä. [Välihuutoja — Puhemies koputtaa] Nyt yritämme luoda ennustettavan polun, niin että seuraavalla hallituksella olisi vähän helpompi tehtävä, kun se aikanaan tarttuu tähän työhön.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Tuppurainen, olkaa hyvä.

16.27 Tytti Tuppurainen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! SDP:lle koulutus on investointi. Se on investointi ihmiseen, se on investointi Suomen tulevaisuuteen, [Vilhelm Junnilan välihuuto] mutta valitettavasti tälle hallitukselle koulutus ei ole erityis-suojelussa. Luokkiin tarvitaan oppimisrauhaa, mutta kentältä tulee huolestunutta viestiä

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

tästä oppimisen tuesta. Se edellyttäisi pieniä ryhmäkokoja, maksimissaan 20 oppilaan ryhmiä, luokkia, kuten SDP esittää, ja se edellyttäisi päteviä erityisopettajia, mutta aikuiskoulutustuki, jolla niitä kuntiin hankittiin, on lakkautettu.

Mutta kaiken kukkuraksi nyt on tulossa 75 miljoonan euron lisäsäästöt koulutukseen, ja ne lykätään vaalien jälkeen. Eikö olisi, ministeri Adlercreutz, reilua kertoa tuleville kuntapäätäjille ja ennen kaikkea äänestäjille, jotka, ensimmäiset, jo alle kahden viikon kuluttua lähtevät liikkeelle, minne nämä koulutuksen lisäleikkaukset kohdistetaan? Voitteko te luvata, että perusopetus ja ammatillinen koulutus jätetään näiden leikkausten ulkopuolelle? Ministeri Adlercreutz, voitteko tämän luvata?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Adlercreutz, olkaa hyvä.

16.28 Opetusministeri Anders Adlercreutz (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Voin luvata sen, että kun näitä pohdimme, niin arvioimme kokonaisuutta. Koko hallitus on sitoutunut siihen 200 miljoonan lisäpanostukseen peruskouluun. Puhuitte erityisopettajista. Niitten tarve on iso, ja siksi hallitus panostaa niitten koulutusmäärien lisäämiseen, ihan kuten edustaja Satonen tuossa aikaisemmin totesi. Ryhmäkokoo on merkittävä asia. Siksi laadimme rajat, määrittelemme rajat, montako tiettyä tukea tarvitsevaa oppilasta voi olla opettajaa kohti. Sitäkin opettajat ovat kiittäneet.

Ja ihan niin kuin tässä useasti on tullut esille muun muassa edustaja Koposen puheenvuorossa, luomme muillakin keinoilla sitä oppimisen rauhaa luokkiin. Opettajat ovat kiittäneet näitä uudistuksia. Se on fakta. Fakta on toki myöskin se, että vetoan kuntapäätäjiin ja toivon, että he täysimääräisesti nyttien jalkauttavat nämä hyvät uudistukset kuntiin [Välihuutoja vasemmalta] ja kouluihin, [Puhemies koputtaa] jotta opettajat saavat sen työrauhan, mitä he ansaitsevat, [Puhemies: Kiitoksia, ministeri!] ja että tukimäärät täysimääräisesti kohdistuisivat oppilaisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, ministeri. — Edustaja Valtola, olkaa hyvä.

16.30 Oskari Valtola kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Hallitus on tehnyt monia uudistuksia lasten ja nuorten eteen: lisätunnit lukemiseen, kirjoittamiseen ja laskeamiseen, oppimisen tuen uudistus. On tärkeää, että tosiaan kunnat laittavat nämä päätökset käytäntöön hallituksen suunnitelmien mukaan. Samalla hallitus on panostanut vaikeassa taloustilanteessa talouden kuntoon laittamiseen, mikä on suuri palvelus erityisesti lapsille ja nuorille. Olisin kysynyt arvoisalta ministeriltä: minkälaisia toimenpiteitä hallitus on suunnitellut ja tehnyt opettajien riittävyyden takaamiseksi tulevaisuudessa?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ministeri Talvitie, olkaa hyvä.

16.31 Tiede- ja kulttuuriministeri Mari-Leena Talvitie (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Osaamistason nosto kaikinensa on meidän hallituksen ja, voisiko sanoa, koko tämän salin kanssa jaettu yhteinen tavoite. On tärkeää, että meillä on päteviä opettajia erityisesti nyt, kun oppimisen tuki astuu syksyllä voimaan, ja me tarvitaan myöskin lisää erityisopettajia. Me ollaan koulutuspaikkoja lisätty muun muassa varhaiskasvatukseen ja opettajapuolelle erityisopettajiin. Me olemme myöskin hallituksena sitoutuneet siihen, että kun aloituspaikkoja nyt lisätään, niin korkeakouluille annetaan resurssit. Edelliset hal-

Punkt i protokollet PR 27/2025 rd

litukset — varmaan me lähes kaikki puolueet niissä olemme mukana olleet — ovat lisänneet aloituspaikkoja mutta eivät ole antaneet niitä resursseja. On tärkeää, että nyt kun me lisätään näitä aloituspaikkoja muun muassa varhaiskasvatukseen ja erityisopettajapuolelle ja myöskin kohdennetusti muihinkin osaamistasoa nostaviin paikkoihin, niin niihin kohdennetaan myös resurssit.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Viimeinen lisäkysymys tähän aiheeseen liittyen. — Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

16.32 Eveliina Heinäluoma sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt täytyy sanoa, että huolestuin. [Naurua oikealta] Opetusministeri täällä siis kertoo meille, että ei voi poissulkea sitä, että nämä 75 miljoonan euron lisäleikkaukset vaalien jälkeen voivat kohdistua perusopetukseen ja ammatilliseen koulutukseen. Tämänhän te täällä totesitte. Miten siis voimme luottaa yhdenkään kokoomuslaisen tai perussuomalaisen kuntavaaliehdokkaan vaalilupauksiin, kun nyt puhutaan kuntalaisten peruspalveluista? [Hälinää — Puhemies koputtaa] On tämä kyllä mestariporukka vaalilupausten pettämisessä kerta toisensa jälkeen. Eduskuntavaaleissa kokoomus lupasi, että koulutus on erityisuojeleuksessa, [Hälinää — Puhemies koputtaa] ja perussuomalaisetkin lupasivat, että te pidätte huolta aivan erityisesti ammatillisesta koulutuksesta. Mutta ihmettelen, ministeri Purra: kun te olette aikaisemmin ilakoinut näillä leikkauksilla, niin mitä nyt on tapahtunut, [Puhemies koputtaa] kun te piilottelette nämä leikkaukset vaalien jälkeiseen aikaan?

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Valtiovarainministeri Purra, olkaa hyvä.

16.33 Valtiovarainministeri Riikka Purra (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Mikäli teidän hallituksenne, joka aloitti sloganilla ”rahaa on”, olisi toiminut hieman vastuullisemmin, niin tämä julkisen talouden korjaamisen taakka, joka on tällä hallituksella ja myös tulevalla, ei olisi näin valtava. [Mika Lintilä: Ei ihan mennyt niin!]

Ei ole kyselytuntia, että te ette kritisoi jotakin meidän säästötoimenpidettä, jotakin meidän uudistusta, mutta teidän kokonaislinjanne on täysin ilmassa. Juuri eilen tässä suuressa salissa [Hälinää — Puhemies koputtaa] pääsimme havaitsemaan, että te äänestitte hallituksen Kela-korvausten korottamisen puolesta, [Välihuutoja vasemmalta] vaikka te olitte sitä koko ajan kritisoineet. Teillä on täysi oikeus arvostella hallituksen linjaa ja sitä, että me haluamme huolehtia julkisesta ja valtiontaloudesta, mutta eipä se teidän oma linjannekaan kauhean johdonmukainen ja uskottava ole. [Välihuutoja vasemmalta]

Puhemies Jussi Halla-aho: Arvoisat edustajat, on todella vaikea kuulla ministerin vastauksia tämän hälinän vuoksi. Pyydän noudattamaan itsehillintää.

Frågan slutbehandlad.